

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 85/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Andreou Ondriašovou, Námestiehraničiarov 18, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-9C/372/2012 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-9C/372/2012 po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

- Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 85/2026-21 z 12. februára 2026 prijal v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v poradí druhú ústavnú sťažnosť

sťažovateľky, doručenú mu 15. januára 2026, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-9C/372/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024. Súčasne navrhuje prikázať konať okresnému súdu v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. O prvej ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ústavný súd rozhodol predchádzajúcim nálezom sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024, ktorým konštatoval porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania 713,96 eur.

3. Z obsahu ostatnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobou podanou v decembri 2012 na Okresnom súde Piešťany [právny predchodca okresného súdu (ďalej aj „prvoinštančný súd“)] sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva rozdelením spoločnej veci. Prvoinštančný súd uznesením z 24. mája 2013 pripustil, aby z napadnutého konania vystúpila pôvodne žalovaná [redacted] a na jej miesto vstúpila nová žalovaná [redacted] (aktuálne s priezviskom [redacted]). Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, uvádza, že okresný súd v období po právoplatnosti ostatného nálezů vec prejednal na pojednávaniach 31. októbra 2024 a 27. marca 2025, na ktorom bol vypočutý znalec [redacted] (dôkaz navrhla žalovaná, pozn.). Toto pojednávanie bolo zároveň do dňa podania ústavnej sťažnosti posledným pojednávaním uskutočneným v napadnutom konaní. Okresný súd síce na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 24. jún 2025, ktoré ale bolo zrušené na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky z dôvodu jeho práceneschopnosti. Nový termín pojednávania nebol nariadený, a to ani napriek telefonickým dopytom na konajúci súd. Sťažovateľka tiež poukazuje na to, že medzi ňou a žalovanou pretrvávajú dlhodobé a eskalujúce sa konfliktné vzťahy, čo je pre samotnú sťažovateľku neúnosné a táto situácia ju výrazne negatívne ovplyvňuje aj v jej každodennom živote, keďže sťažovateľka, ako aj žalovaná v predmetných spoločných nehnuteľnostiach trvalo bývajú. Zhoršené vzťahy a takmer každodenné konfliktné situácie a spory medzi sťažovateľkou a žalovanou vyústili aj do niekoľkých súdnych konaní o vydanie neodkladných opatrení.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka upriamuje pozornosť na to, že celková dĺžka napadnutého konania (13 rokov a 1 mesiac) je neúnosná, pričom na strane konajúceho súdu dochádza aj po vydaní nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 naďalej k ďalším prietahom, keď vec sťažovateľky nie je stále právoplatne skončená. Od posledného pojednávania uplynulo 9 mesiacov, dosiaľ nie je vo veci nariadený termín pojednávania, a preto ani nie je možné vydanie meritórneho rozhodnutia v dohľadnej dobe očakávať.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/87/2026 z 2. februára 2026, o ktoré ho ústavný súd požiadal ešte v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti (v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), pripájajúc chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024, uviedol, že vo veci je aktuálne nariadený termín pojednávania na 5. máj 2026. Opatrením predsedu okresného súdu sp. zn. 1SprV/816/2024 z 12. septembra 2024 bol nad vecou sťažovateľky nariadený dohľad, v zmysle ktorého bol postup a plynulosť konania sledovaný v pravidelných dvojmesačných intervaloch. Súd postupoval v zmysle príslušných procesných predpisov, jednotlivé úkony vykonával plynule v primeraných lehotách. Zákonná sudkyňa bola od 18. júna 2025 do 20. októbra 2025 práceneschopná, preto bola pridelená inej sudkyňi JUDr. Ľudmile Hrickovej, čo malo tiež vplyv na dĺžku konania. Následne bol spis vrátený pôvodnej zákonnej sudkyňi (21. októbra 2025), ktorá určila termín pojednávania na 5. máj 2026 s prihliadnutím na skôr predložené veci a nariadené termíny pojednávania. Pokiaľ strany sporu nebudú mať ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bude súd považovať za potrebné vykonať, súd vo veci meritórne rozhodne.

6. Skoršiemu rozhodnutiu veci podľa zákonnej sudkyne bránilo, že s ohľadom na pokročilé štádium dokazovania s poukazom na postup podľa § 147 Občianskeho zákonníka pre súd zostávali sporné skutočnosti týkajúce sa účelného využitia nehnuteľnosti a tiež bonity oboch strán sporu. Zároveň boli vykonávané dôkazy v súvislosti so správaním spoluvlastníkov a účelovými prevodmi medzi stranami sporu a ich rodinnými príslušníkmi, pričom všetky v tomto smere vykonávané dôkazy sú podstatné pre rozhodnutie veci. V danej veci ide o skutkovo zložitú vec, procesnú zložitú konania spôsobujú aj samotné strany sporu, a to opakovanými a neustálymi návrhmi na doplnenie dokazovania. Okresný súd považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú a navrhuje, aby ju ústavný súd odmietol, resp. požadovaný nález nevydal.

6.1. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie okresný súd vo svojom podaní sp. zn. 1SprV/87/2026 z 19. februára 2026 zotrval na pôvodnom vyjadrení z 2. februára 2026.

7. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na podanie repliky k vyjadreniu okresného súdu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv) a priebeh konania po práv v posudzovanom období v zásade opísala aj sťažovateľka v samotnej ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

9. Ústavný súd pristúpil k posúdeniu námietky sťažovateľky týkajúcej sa existencie zbytočných prieťahov v postupe okresného súdu v období nasledujúcom po právoplatnosti nálezú sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024, teda od 30. augusta 2024 až dosiaľ (ďalej len „posudzované obdobie“).

10. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu vychádzajúcej z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, ku ktorému dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

11. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlander proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku z 16. 12. 2003, č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

12. K právnej a faktickej zložitosti veci sa už ústavný súd vyjadril v náleze sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 (s. 4 odôvodnenia nálezu). Poukázal na to, že spory o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môžu byť zložité najmä vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, ako aj prípadnému predkladaniu súkromných znaleckých posudkov týkajúcich sa ceny, resp. možnosti rozdelenia nehnuteľností, ako tomu bolo aj v tomto prípade. V tejto súvislosti však konštatuje, že ani tento aspekt nezavahuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prietahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami v činnosti súdu vrátane jeho nečinnosti (m. m. I. ÚS 47/96, I. ÚS 173/2017).

13. Vo vzťahu k správaniu sa sťažovateľky ústavný súd už vo svojom predchádzajúcom náleze sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 konštatoval určitý negatívny podiel na neprimeranej dĺžke napadnutého konania (s. 4 odôvodnenia nálezu). V posudzovanom období na strane sťažovateľky už takú závažnú okolnosť, ktorá by negatívne ovplyvnila dĺžku napadnutého konania, nezistil.

14. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, tento sa v posudzovanom období spočiatku snažil vo veci sťažovateľky plynule konať, avšak pre ústavný súd je podstatné, že k meritornému rozhodnutiu sa mu dospieť nepodarilo, a to aj napriek viac ako 13 rokov vedenia súdneho sporu, ktorého dĺžka je absolútne neprimeraná. V posudzovanom období boli uskutočnené len dve pojednávania s prejednaním veci, a to 31. októbra 2024 a 27. marca 2025 (s výsluchom súdneho znalca, pozn.). Strany sporu pristúpili k návrhom na doplnenie dokazovania, ktoré súd akceptoval s cieľom odstrániť sporné skutočnosti (účelné využitie nehnuteľnosti a bonita oboch strán sporu, pozn.). Plynulosť postupu súdu bola negatívne ovplyvnená zrušením riadne nariadeného pojednávania a dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne (k tomu bližšie bod 5 odôvodnenia tohto nálezu), aktuálne je vo veci nariadený termín pojednávania na 5. máj 2026.

15. Bez potreby podrobnejšej analýzy je pre ústavný súd podstatné, že ku dnešnému dňu nie je napadnuté konanie stále právoplatne skončené a právna neistota sťažovateľky tak nie je odstránená. V konklúzii uvedeného konštatuje, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo v posudzovanom období k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

16. Berúc do úvahy skutočnosť, že predchádzajúcim nálezom sp. zn. I. ÚS 271/2024 z 24. júla 2024 bol okresnému súdu uložený príkaz v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov, ústavný súd tento príkaz opakovane neformuloval a v tejto časti návrhu s'ťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu). Dôrazne však akcentuje, že príkaz ústavného súdu všeobecnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov nemá charakter odporúčania. Nerešpektovanie takéhoto príkazu spôsobuje ujmu nielen samotnému s'ťažovateľovi, ale aj s'pochybňuje dôveru verejnosti v súdny systém a vo výkon spravodlivosti (I. ÚS 92/2022, č. 16/2022 ZNaU).

17. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť okresného súdu v posudzovanom období, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu vrátane nariadeného termínu pojednávania, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal s'ťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie 1 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu s'ťažovateľky nevyhovel (body 2 a 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

18. O náhrade trov konania ústavný súd rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde a z titulu trov právneho zastúpenia priznal s'ťažovateľke 824,72 eur, tak ako ju požadovala v petite ústavnej s'ťažnosti (bod 3 výroku tohto nálezu). Právnej zástupkyňi s'ťažovateľky aj v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie ústavnej s'ťažnosti) v hodnote 2 x 396,50 eur a režijný paušál 2 x 15,86 eur, t. j. spolu 824,72 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu